

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ในการสรุปผล ผู้วิจัยได้สรุปผลเกี่ยวกับจุดมุ่งหมายของการวิจัย วิธีดำเนินการวิจัย โดยได้เสนอตามลำดับ ดังนี้

ความมุ่งหมายของการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การศึกษาบทบาทที่ควรเป็นของผู้บริหารโรงเรียนในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร มีความมุ่งหมาย ดังนี้

1. เพื่อศึกษาบทบาทที่ควรเป็นในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร
2. เพื่อศึกษาความเป็นไปได้ของบทบาทที่ควรเป็นในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร

วิธีดำเนินการวิจัย

ตอนที่ 1 การศึกษาบทบาทที่ควรเป็นในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของผู้บริหารโรงเรียน

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาบทบาทที่ควรเป็น คือ ศึกษาานิเทศก์สังกัดสำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร ที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับการสนับสนุนจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในสังกัดกรุงเทพมหานคร 17 คน แบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 2 ข้อ ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับบทบาทที่ควรแสดงในการสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 50 ข้อ ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามโดยวิธีส่งทางไปรษณีย์ การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม โดยการวิเคราะห์ หาค่ามัธยฐาน และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์

ตอนที่ 2 การศึกษาความเป็นไปได้ของบทบาทในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของผู้บริหารโรงเรียน

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาบทบาทที่เป็นไปได้ คือ ผู้บริหารโรงเรียน ที่มีตำแหน่งเป็นครูใหญ่ อาจารย์ใหญ่ ผู้อำนวยการ ผู้รักษาการในตำแหน่งผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้สอนโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 597 คน แบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ ตอนที่ 1 เป็น

แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 3 ข้อ ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับบทบาทที่เป็นไปได้ในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 50 ข้อ ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถาม โดยวิธีส่งทางไปรษณีย์ วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม โดยการวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ t - test

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การศึกษาบทบาทที่ควรเป็นของผู้บริหารโรงเรียนในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

บทบาทที่ควรเป็นและที่เป็นไปได้ของผู้บริหารในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร มีดังนี้

1. ด้านการวางแผนการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ผู้บริหารโรงเรียน ควรมีการกำหนดแผนปฏิบัติ การเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน จัดเตรียมสื่อ เครื่องมือ และแหล่งค้นคว้าหาความรู้ ที่เอื้อต่อการจัดการเรียนการสอน จัดให้ผู้เรียนเลือกเรียนในสิ่งที่สนใจตามความเหมาะสมของเนื้อหาและหลักสูตรจัดให้มีการประชุมครูผู้สอนและบุคลากรอื่น ๆ ในโรงเรียนเพื่อกำหนดนโยบาย การจัดการเรียนการสอน จัดตั้งคณะกรรมการพัฒนาการเรียนการสอนของโรงเรียน เพื่อเป็นที่ปรึกษา อำนวยความสะดวก นิเทศให้ขวัญกำลังใจ ประเมินผลการเรียนการสอนของครูผู้สอน และควรมีการประชุมสัมมนาทำความเข้าใจการจัดการเรียนการสอนให้ผู้ปกครองได้รับทราบวิธี การเรียนการสอน กำหนดนโยบายในการกำกับติดตาม และนิเทศภายในโรงเรียนของครูผู้สอนต่อกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ กำหนดนโยบายให้ครูผู้สอนทุกคนเขียนแผนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ รวมทั้งจัดส่งครูเข้ารับการอบรมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับการเขียนแผนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ควรกำกับดูแลและตรวจสอบ แผนการสอนของครูผู้สอนอย่างสม่ำเสมอ

2. ด้านการพัฒนาการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ผู้บริหารโรงเรียนควรมีการกระตุ้นให้ครูช่วยเหลือและแลกเปลี่ยนประสบการณ์ซึ่งกันและกัน เข้าร่วมประชุมสัมมนา การจัดการเรียนการสอน ส่งเสริมให้ครูแสวงหาความรู้และพัฒนาตนเองให้มีคุณสมบัติตอบสนองต่อการเรียนการสอน ปรับปรุงบรรยากาศและสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาที่เอื้อต่อการเรียนการสอน ส่งเสริมให้ครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้องเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับการเรียนการสอนส่งเสริมให้ครูจัดกิจกรรมที่มุ่งให้ผู้เรียนได้สร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง ประชุมชี้แจงครูให้เข้าใจการจัดการเรียนการสอน ร่วมมือกับครูจัดทำหลักสูตรที่หลากหลาย ตอบสนองต่อความถนัดและความต้องการของ

ผู้เรียนจัดทำเอกสารประกอบหลักสูตรต่าง ๆ เพื่อให้ครูได้ศึกษาค้นคว้าอย่างครบถ้วนเพื่อประโยชน์ต่อกิจกรรม การเรียนการสอน นำครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้องศึกษาดูงานและสถานศึกษาที่ประสบความสำเร็จด้านการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

3. ด้านการประชาสัมพันธ์การเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ผู้บริหารโรงเรียนควรมีการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยการใช้สื่อที่หลากหลายให้ผู้ปกครองและชุมชนทราบเชิญผู้มีปัญญาท้องถิ่นเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนการสอนรายงานความก้าวหน้าของการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยการใช้สื่อที่หลากหลายให้ผู้ปกครองและชุมชนทราบ ชี้แจงให้ผู้ปกครองและชุมชนเข้าใจบทบาทในการมีส่วนร่วม ส่งเสริม สนับสนุนการเรียนการสอน เชิญผู้ปกครองและชุมชนเข้าชมบรรยากาศการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อรับฟังความคิดเห็นต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เชิญผู้ปกครอง ภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นวิทยากรเพื่อสนับสนุนกิจกรรมการเรียนการสอน และกำหนดนโยบายในการเผยแพร่ข่าวสารของสถานศึกษา เพื่อให้ชุมชนทราบถึงแนวทางในการจัดการเรียนการสอน รวมทั้งสนับสนุนให้ครูและบุคลากรเข้าร่วมประชุมกับผู้นำท้องถิ่น เพื่อชี้แจงให้ทราบถึงแนวทางการจัดการเรียนการสอนและขอความร่วมมือให้ส่งเสริมและสนับสนุนเชิญบุคลากรในชุมชนและท้องถิ่นที่มีความรู้ ความสามารถ เข้าร่วมในการจัดทำหลักสูตรท้องถิ่น

4. ด้านการนิเทศภายใน กำกับติดตาม การเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ผู้บริหารโรงเรียนควรมีการเอาใจใส่แนะนำให้ครูเข้าใจจุดมุ่งหมาย โครงสร้างของหลักสูตรการเรียนการสอน กระตือรือร้นเพื่อช่วยเหลือครูในการจัดทำและพัฒนาหลักสูตร ให้กำลังใจแก่ครูและบุคลากรที่ตั้งใจจัดกิจกรรม การเรียนการสอน สนับสนุนครูและบุคลากรจัดบรรยากาศของห้องเรียนที่เอื้อต่อการเรียนการสอน ใช้วิธีการเสนอแนะการจัดกิจกรรมที่สอดคล้องกับการเรียนการสอนมากกว่าการตำหนิและลงโทษ จัดหางบประมาณ เทคนิควิธีการใหม่ ๆ สนับสนุนการปฏิบัติงานด้านการ จัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูและบุคลากรร่วมมือกับครูในการจัดทำ สื่ออุปกรณ์ที่สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างเพียงพอ ตรวจสอบการปฏิบัติงานของบุคลากรทุกฝ่ายอย่างใกล้ชิดและต่อเนื่อง เอาใจใส่จัดหาแหล่งเรียนรู้ในชุมชน เพื่อส่งเสริมการเรียนการสอนอย่างเพียงพอและดูแลแก้ไขอำนวยความสะดวกแก่ครูในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเต็มที่

5. ด้านการประเมินผลการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ผู้บริหารโรงเรียนควรมีการกำหนดนโยบายให้ครูประเมินผลการปฏิบัติงาน โดยใช้แฟ้มสะสมผลงานของผู้เรียนในการประเมินผลการเรียนการสอน ส่งเสริมให้ครูจัดทำเครื่องมือวัด และประเมินผลให้สอดคล้องกับสภาพที่แท้จริงอย่างสม่ำเสมอ ส่งเสริมให้ครูประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยใช้วิธีที่หลากหลาย ส่งเสริมให้ครูจัดทำเครื่องมือการประเมินผลในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้

สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนการสอน ประเมินผลเพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการสอนของครูด้วยการให้ครูรายงานผล การจัดการเรียนการสอน ประเมินผลการปรับปรุงบรรยากาศและสภาพแวดล้อม โดย การสัมภาษณ์ครู และบุคลากรที่เกี่ยวข้อง ส่งเสริมให้ครูและนักเรียนประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนร่วมกันระหว่าง ครู ผู้ปกครอง และนักเรียน ประเมินผลความสำเร็จของการจัดการเรียนการสอนด้วยการใช้วิธีที่หลากหลาย เช่น การสังเกต การสัมภาษณ์ แบบสอบถาม และแนะนำส่งเสริมให้ครูกระตุ้นให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการประเมินผลกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญด้วยตนเอง

อภิปรายผล

จากการศึกษาบทบาทที่ควรเป็นของผู้บริหารโรงเรียนในการสนับสนุนการจัด การเรียน การสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ทั้ง 5 ด้าน คือ ด้านการวางแผนการเรียนการสอน ด้านการพัฒนาการเรียนการสอน ด้านการประชาสัมพันธ์การเรียนการสอน ด้านการนิเทศภายใน กำกับติดตามการเรียนการ ด้านการประเมินผลการเรียนการสอน มีประเด็นสำคัญที่จะอภิปราย ดังนี้

1. ด้านการวางแผนการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ผู้บริหารโรงเรียนควรมีบทบาทในการวางแผนการเรียนการสอน โดยต้องมีการกำหนดนโยบาย แนวปฏิบัติ กำหนดแผนปฏิบัติ การเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน จัดเตรียมสื่อ เครื่องมือ และแหล่งค้นคว้าหาความรู้ ที่เอื้อต่อการจัดการเรียนการสอน จัดให้ผู้เรียนเลือกเรียนในสิ่งที่สนใจตามความเหมาะสมของเนื้อหาและหลักสูตร สอดคล้องกับแนวคิดของ วัฒนาพร ระงับทุกข์ (2541 : 78-79) ที่กล่าวไว้สรุปได้ว่า ควรมีการจัดทำแผนงาน โครงการเพื่อการสนับสนุนการจัดการเรียนการสอน การพัฒนาบุคลากร การเตรียมสิ่งสนับสนุน เช่น แหล่งค้นคว้า สื่อ วัสดุ อุปกรณ์ เป็นต้น การบริหารหลักสูตร เพื่อสนับสนุนการเรียนการสอน การประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างความเข้าใจ ตั้งคณะกรรมการพัฒนาการเรียนการสอนของโรงเรียน และการจัดระบบนิเทศภายในสอดคล้องกับทฤษฎีการเรียนรู้อย่างมีความสุข เพื่อที่ว่า เด็กแต่ละคนได้มีโอกาสเลือกเรียน ได้ตามความถนัดและความสนใจ สอดคล้องกับแนวคิดของกลุ่มพุทธินิยม ที่กล่าวไว้ว่า การที่เด็กได้มีโอกาสเลือกเรียนตามความต้องการและสนใจ ของตนเองเป็นสิ่งที่มีความหมายสำหรับเด็ก และสอดคล้องกับแนวคิดในเรื่องบทบาทของ ผู้บริหาร โรงเรียนด้านการจัดการเรียนการสอน ที่สรุปรวมได้ว่า ผู้บริหารโรงเรียนต้องนโยบาย ชัดเจนเกี่ยวกับการปฏิรูปการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญที่สุด วางแนวปฏิบัติที่ชัดเจน จะต้องยึดหยุ่นให้เหมาะสมกับความต้องการและความสนใจของเด็ก และ

ติดตามการจัดการเรียนการสอนของครู โดยการตรวจแผนการสอนหรือบันทึกการสอนของครูอย่างสม่ำเสมอ

2. บทบาทด้านการพัฒนาการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ผู้บริหารโรงเรียนควรมีบทบาทในการปรับปรุงบรรยากาศและสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาที่เอื้อต่อการเรียนการสอน สอดคล้องกับแนวคิดของ วัฒนาพร ระงับทุกข์ (2540 : 9-10) ที่กล่าวไว้สรุปได้ว่า การพัฒนาการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับการเรียนการสอน โดยมุ่งให้นักเรียน ได้ค้นพบองค์ความรู้ด้วยตนเอง ไปประกอบกิจกรรมด้วยการปฏิบัติจริง ได้มีการปฏิสัมพันธ์ระหว่างกันและสิ่งแวดล้อม ทิศนา แจมมณี (2542 : 14-15) กล่าวว่า ผู้บริหารต้องสนับสนุนด้าน สื่อ อุปกรณ์ และแหล่งเรียนรู้ อย่างเพียงพอ จัดบรรยากาศในโรงเรียนให้เอื้อต่อการเรียนการสอน ไสว พิทขาว (2542 : 243) กล่าวว่า การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญจะประสบความสำเร็จนั้น ผู้บริหารโรงเรียนต้องปรับปรุงบรรยากาศและสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เรณูมาศ มาอ่อน และภาวิณี ศรีสุขวัฒนานันท์ (2542 : 6) กล่าวว่า บรรยากาศการเรียนการสอนต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ศึกษาค้นคว้า กระตุ้นให้ผู้เรียนอยากแสวงหาความรู้ เช่น การจัดอุทยานการศึกษา มุมประชาธิปไตย สวนวรรณคดี สวนหนังสือ มุมวิทยาศาสตร์ ส่งเสริมการแสดงออกในโอกาสต่าง ๆ ยังสอดคล้องกับ ดวงเดือน อ่อนน่วม (2542 : 12-13) กล่าวว่า นอกจากจะส่งเสริมบรรยากาศในโรงเรียนให้สนับสนุนการเรียนการสอน ร่วมมือประสานงานจัดแหล่งเรียนรู้ในชุมชน การที่ผู้บริหารควรคอยกระตุ้นให้ครูช่วยเหลือและแลกเปลี่ยนประสบการณ์ซึ่งกันและกัน เข้าร่วมประชุมสัมมนาการจัดการเรียนการสอน ส่งเสริมให้ครูแสวงหาความรู้และพัฒนาตนเองให้มีคุณสมบัติตอบสนองต่อการเรียนการสอน ส่งเสริมให้ครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้องเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับ การเรียนการสอน ส่งเสริมให้ครูจัดกิจกรรมที่มุ่งให้ผู้เรียนได้สร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง ประชุมชี้แจงครูให้เข้าใจการจัดการเรียนการสอน ร่วมมือกับครูจัดทำหลักสูตรที่หลากหลาย ตอบสนองต่อความถนัดและความต้องการของผู้เรียนจัดทำเอกสารประกอบหลักสูตรต่าง ๆ เพื่อให้ครูได้ศึกษา ค้นคว้าอย่างครบถ้วนเพื่อประโยชน์ต่อกิจกรรมการเรียนการสอนนำครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้องศึกษาดูงานและสถานศึกษาที่ประสบความสำเร็จด้านการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

3. บทบาทด้านการประชาสัมพันธ์การเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ผู้บริหารโรงเรียนควรมีบทบาทในการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยการใช้สื่อที่หลากหลายให้ผู้ปกครองและชุมชนทราบ เชิญภูมิปัญญาท้องถิ่นเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนการสอน รายงานความก้าวหน้าของการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยการใช้สื่อที่หลากหลายให้ผู้ปกครองและชุมชนทราบ ชี้แจงให้ผู้ปกครองและชุมชนเข้าใจบทบาทในการมีส่วนร่วม ส่งเสริม

สนับสนุนการเรียนการสอน เชิญผู้ปกครองและชุมชนเข้าชมบรรยากาศการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อรับฟังความคิดเห็นต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนรวมทั้งสนับสนุนให้ครูและบุคลากรเข้าร่วมประชุมกับผู้นำท้องถิ่น เพื่อชี้แจงให้ทราบถึงแนวทางการจัดการเรียนการสอน และขอความร่วมมือให้ส่งเสริมและสนับสนุน สอดคล้องกับ วัฒนาพร ระวังทุกข์ (2541 : 59-61) กล่าวว่า การมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนแสดงออกอย่างน้อมนวล เป็นมิตร เข้าใจกันยอมรับกันและกัน เกื้อกูลกัน และสอดคล้องกับ นภเนตร ธรรมบวร (2542 : 5) กล่าวว่า ผู้บริหารโรงเรียนต้องประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างความเข้าใจให้กับครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้องทราบถึงบทบาทและหน้าที่ของครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้องต่อการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ผู้บริหารโรงเรียนควรมีบทบาทในการส่งเสริมการประชาสัมพันธ์เพื่อทำความเข้าใจในการ เชิญผู้ปกครองเป็นวิทยากรเพื่อสนับสนุนกิจกรรมการเรียนการสอน เชิญบุคลากรในชุมชนและท้องถิ่นที่มีความรู้ ความสามารถ เข้าร่วมในการจัดทำหลักสูตรท้องถิ่นและกำหนดนโยบายในการเผยแพร่ข่าวสารของสถานศึกษา เพื่อให้ชุมชนทราบถึงแนวทางในการจัดการเรียนการสอนนำครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้องศึกษาดูงานสถานศึกษาที่ประสบความสำเร็จด้านการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

4. บทบาทด้านการนิเทศภายใน กำกับติดตามการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ผู้บริหารโรงเรียนควรมีบทบาทในการเอาใจใส่แนะนำให้ครูเข้าใจจุดมุ่งหมาย โครงสร้างของหลักสูตรการเรียนการสอน กระตือรือร้นเพื่อช่วยเหลือครูในการจัดทำและพัฒนาหลักสูตร ให้กำลังใจแก่ครูและบุคลากรที่ตั้งใจจัดกิจกรรมการเรียนการสอน สนับสนุนครูและบุคลากร จัดบรรยากาศของห้องเรียนที่เอื้อต่อการเรียนการสอน ใช้วิธีการเสนอแนะการจัดกิจกรรมที่สอดคล้องกับการเรียนการสอน มากกว่าการตำหนิและลงโทษ จัดหางบประมาณ เทคนิควิธีการใหม่ ๆ สนับสนุนการปฏิบัติงานด้านการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูและบุคลากร ร่วมมือกับครูในการจัดทำสื่ออุปกรณ์ที่สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างเพียงพอ ตรวจ ติดตามการปฏิบัติงานของบุคลากรทุกฝ่ายอย่างใกล้ชิดและต่อเนื่อง เอาใจใส่จัดหาแหล่งเรียนรู้ในชุมชน เพื่อส่งเสริมการเรียนการสอนอย่างเพียงพอ และดูแล แก้ไข อำนวยความสะดวกแก่ครูในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเต็มที่ สอดคล้องกับ สัจด์ อุทรานันท์ (2530 : 12) กล่าวว่า การนิเทศเป็นกระบวนการทำงานของผู้บริหารร่วมมือกันครูและบุคลากรในโรงเรียน เพื่อสัมฤทธิ์ผลสูงสุดของการเรียนของนักเรียน และ อิศระ เสียงเพราะดี และรัชชชัย พิกุลแก้ว (2541 : 258) กล่าวว่า การกำกับ ติดตาม ดูแล เป็นการคอยตรวจสอบว่าผู้บริหารได้ปฏิบัติตามขั้นตอนหรือแผนงานโครงการหรือไม่ งานมีความก้าวหน้าหรือปัญหาอะไร และวัฒนาพร ระวังทุกข์ (2542 : 83) กล่าวว่า ผู้บริหารโรงเรียนควรตั้งคณะกรรมการเพื่อคอยให้คำปรึกษา อำนวยความสะดวก ให้การช่วยเหลือให้กำลังใจแก่ครู เพื่อการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญประสบความสำเร็จ และ

สอดคล้องกับ ทิศนา ขัมมณี (2542 : 14-15) กล่าวว่า เมื่อผู้บริหารโรงเรียนนิเทศการสอนของครูและบุคลากรให้รู้และเข้าใจ มีกำลังใจ ต้องคอยตรวจสอบ สังเกต ดูแลเอาใจใส่ว่าครูและบุคลากรได้ปฏิบัติตามที่ได้นิเทศไปหรือไม่ ได้ผลเพียงไร คอยให้กำลังใจช่วยเหลืออย่างจริงจัง

5. บทบาทด้านการประเมินผลการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ผู้บริหารโรงเรียนควรมีบทบาทในการกำหนดนโยบายให้ครูประเมินผลการปฏิบัติงานโดยใช้แฟ้มสะสมผลงานของผู้เรียนในการประเมินผลการเรียนการสอน ส่งเสริมให้ครูจัดทำเครื่องมือวัด และประเมินผลให้สอดคล้องกับสภาพที่แท้จริงอย่างสม่ำเสมอ ส่งเสริมให้ครูประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้วิธีที่หลากหลาย ส่งเสริมให้ครูจัดทำเครื่องมือการประเมินผลในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนการสอน ประเมินผลเพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการสอนของครู ด้วยการให้ครูรายงานผล การจัดการเรียนการสอน ประเมินผลการปรับปรุงบรรยากาศและสภาพแวดล้อม โดยการสัมภาษณ์ครู และบุคลากรที่เกี่ยวข้องส่งเสริมให้ครู และ นักเรียนประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนร่วมกันระหว่าง ครู ผู้ปกครอง และ นักเรียน ประเมินผลความสำเร็จของการจัดการเรียนการสอนด้วยการใช้วิธีที่หลากหลาย เช่น การสังเกต การสัมภาษณ์ แบบสอบถาม และแนะนำส่งเสริมให้ครูกระตุ้นให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการประเมินผลกิจกรรมการเรียนการสอนด้วยตนเอง สอดคล้องกับ อรทัย มูลคำ และคณะ (2542 : 156) กล่าวว่า การประเมินตามสภาพจริง ไม่เน้นด้านทักษะอย่างเดียวแต่จะเน้นประเมินทักษะที่ซับซ้อนในการทำงานของนักเรียน ความสามารถในการแก้ปัญหา ผู้เรียนได้ค้นพบ ผลิตความรู้ ได้ปฏิบัติจริง รวมทั้งเน้นการพัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียน และสอดคล้องกับ คณะอนุกรรมการปฏิรูปการเรียนรู้ (2542 : 26) กล่าวว่า การประเมินผล เน้นการมีส่วนร่วมอย่างมากระหว่างผู้เรียน ผู้สอน ผู้ปกครอง

ข้อเสนอแนะ

จากผลการศึกษายบทบาทที่ควรเป็นของผู้บริหารโรงเรียนในการจัดเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ผู้บริหารโรงเรียนควรนำผลการวิจัยไปใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนา กิจกรรมการเรียนการสอน เช่น การประชาสัมพันธ์ความเข้าใจในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญให้ผู้ปกครองรับทราบ จัดเตรียม สื่อ อุปกรณ์ เครื่องมือและแหล่งเรียนรู้ จัดหาสื่อที่ทันสมัยให้เพียงพอต่อการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยมีความร่วมมือระหว่างครูผู้สอน ผู้ปกครอง และนักเรียน

2. ผู้มีหน้าที่เกี่ยวข้องต่อการจัดการศึกษา ได้แก่ โรงเรียน สำนักการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ควรนำผลการวิจัยไปใช้เป็นข้อมูลเป็นแนวทางในการพัฒนา ส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลแก่ผู้เรียนและการเรียนการสอนในโรงเรียน สอดคล้องกับ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาปัญหาในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้สอน จะได้ทราบแนวทางการปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนที่ชัดเจนยิ่งขึ้น
2. ควรศึกษาบทบาทในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่องานด้านการศึกษา เช่น สำนักการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
3. ควรมีการศึกษารoles บทบาทในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในลักษณะการวิจัยเชิงคุณภาพต่อการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในโรงเรียน